

Wat is Europa? Heeft Europa een eigen verhaal, specifieke kernwaarden, een gedeelde traditie die Europeanen met elkaar verbindt? Deze vragen lijken momenteel meer dan ooit actueel. In dit essay stelt Jeroen Vanheste voor de ziel van Europa te zoeken in zijn humanistische traditie. Rationalisme, christendom, Verlichting en andere Europese ideeënstromingen kunnen gezien worden als expressies van of variaties op onderliggende humanistische thema's. Na een bespreking van de verschillende manieren waarop het humanisme zich in de Europese cultuurgeschiedenis heeft gemanifesteerd, gaat de auteur in op de 20ste-eeuwse crisis en 'deconstructie' van het humanisme, maar ook op de filosofen en auteurs die in onze tijd blijven vasthouden aan de humanistische uitgangspunten. Hij stelt dat een heroriëntatie op zijn humanistische wortels Europa en de Europeanen op vele manieren behulpzaam zou kunnen zijn: bijvoorbeeld bij het bepalen van een houding in de debatten over de multiculturele samenleving en de globalisering, maar ook en misschien wel vooral bij het richting geven aan ons individuele leven.

Jeroen Vanheste is cultuurfilosoof en publicist. Hij houdt zich in het bijzonder bezig met de Europese humanistische traditie, waar hij ook een dissertatie over schreef.